

KRAJOWY PROGRAM OCHRONY POWIETRZA

Ministerstwo Środowiska ogłosiło dziś (09.09.2015 r.) finalną wersję Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Dokument wyznacza strategiczne cele związane z ochroną powietrza w Polsce, zmierzające do ograniczenia emisji zanieczyszczeń i ich negatywnych skutków zdrowotnych, stanowi ramy dla regionalnych polityk w zakresie ochrony powietrza, wskazuje źródła finansowania i propozycje niezbędnych zmian legislacyjnych.

Celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie Polski. Dotyczy to szczególnie obszarów o najwyższych stężeniach zanieczyszczeń powietrza oraz tych, na których występują duże skupiska ludności. Obecnie zanieczyszczenie powietrza w Polsce jest jednym z najwyższych w Europie, co ma znaczący wpływ na jakość życia i zdrowie Polaków (np. choroby układu oddechowego, nowotwory, choroby układu krążenia, alergie są istotnie związane z oddziaływaniem zanieczyszczeń powietrza w miejscu zamieszkania). Jednym z priorytetów do osiągnięcia w ramach Programu jest ograniczenie tzw. niskiej emisji (emisji zanieczyszczeń pochodzących z niskich źródeł – samochodów czy domowych kominów).

Realizacja KPOP zakłada poprawę jakości powietrza co najmniej do stanu niezagrażającego zdrowiu ludzi, zgodnie z wymogami prawodawstwa Unii Europejskiej i krajowego, a w perspektywie do roku 2030 osiągnięcie celów wyznaczonych przez Światową Organizację Zdrowia.

W KPOP określono konieczne do podjęcia kierunki działań, będące warunkiem jego efektywnej realizacji:

- podniesienie rangi zagadnienia jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie szerokiego *Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza*,
- stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza,
- włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi,
- rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza,
- rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza,
- upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

W KPOP określono także **szczegółowe propozycje zmian prawnych, w szczególności dotyczące wymagań jakościowych dla paliw stałych stosowanych w sektorze bytowo-komunalnym i wymagań emisyjnych dla produkowanych kotłów wykorzystywanych w tym sektorze**. Określono również priorytety w planowanych do wprowadzenia zmianach legislacyjnych:

- stworzenie władzom samorządowym możliwości wprowadzenia ograniczeń w zakresie jakości paliw stosowanych na danym obszarze oraz umożliwienie kompensowania emisji zanieczyszczeń przemysłowych poprzez uwzględnienie emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego (zmiany w Prawie ochrony środowiska);
- umożliwienie straży gminnej karania osób fizycznych za spalanie odpadów w piecach domowych (zmiana rozporządzenia MSWiA).

Ze względu na fakt, że doprowadzenie do właściwej jakości powietrza jest procesem długofalowym, w KPOP określono plan działań, które powinny być realizowane na poszczególnych szczeblach zarządzania, tj. w podziale na poziom krajowy, wojewódzki i lokalny, a także harmonogram ich realizacji w perspektywie krótko- (2018 r.), średnio- (2020 r.) i długoterminowej (2030 r.).

Dla zweryfikowania realizacji działań KPOP ustalono **wskaźniki, które będą weryfikowane w roku 2018 i 2020**. Wśród nich znajdują się np.:

- liczba stref spośród wszystkich 46 stref w kraju, w których występują obszary narażenia ludności na negatywne skutki zanieczyszczenia powietrza spowodowane przekroczeniami norm jakości powietrza (PM10 i b(a)p);
- opracowanie wytycznych do przygotowania dokumentów: Planów Gospodarki Niskoemisyjnej, Programów Ograniczenia Niskiej Emisji itp.;
- liczba opracowanych Programów Ochrony Powietrza;
- liczba wymienionych/zmodernizowanych starych urządzeń grzewczych/instalacji o małej mocy na paliwa stałe na niskoemisyjne urządzenia na paliwa ekologiczne.

Wprowadzono również **system monitorowania wdrożenia KPOP**. W tym procesie ważną rolę będzie pełnił Komitet Sterujący, którego celem będzie monitorowanie stanu zaawansowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Wprowadzono również obowiązek sprawozdawczości – Minister Środowiska co 2 lata (począwszy od 2018 r.) będzie informował Radę Ministrów o postępie realizacji KPOP.

W KPOP zaplanowano, że **w latach 2014-2020 na działania związane z ochroną powietrza przeznaczone zostaną następujące środki z:**

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – **ok. 5,8 mld zł**,
- wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej – **ok. 3,1 mld zł**,
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 – **ok. 101,5 mld zł**, przy wkładzie krajowym wynoszącym ok. 3 mld zł,
- Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014 – **ok. 95,5 mln zł**,
- Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2009-2014 – **ok. 302 mln zł**.

W KPOP przewidziano również **powołanie Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza**, którego celem jest intensyfikacja współpracy z innymi resortami współodpowiedzialnymi za kreowanie polityk mających wpływ na poprawę jakości powietrza. W ramach Partnerstwa powołany zostanie Komitet Sterujący, któremu przewodniczyć będzie Minister Środowiska. Przy Komitecie powstaną zespoły robocze do spraw strategicznych, legislacyjnych, finansowych, rozwojowych oraz techniczno-technologicznych. Kluczowym zespołem, który powstanie jako pierwszy będzie międzyresortowy zespół do spraw legislacyjnych.

Prace nad KPOP trwały wiele miesięcy. W marcu 2015 r. dokument został poddany konsultacjom społecznym, w których wzięło udział ponad 100 podmiotów (m.in. instytucje administracji publicznej, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, podmioty gospodarcze, jednostki badawczo-rozwojowe). Wnioski z konsultacji w większości zostały uwzględnione w finalnej wersji Programu.

Więcej informacji nt. KPOP – na stronie: www.mos.gov.pl